SAŽETAK

U periodu od 17.07. – 23.07.2025. na MS Pofalići je konstatovano 498 pol. zr/m^3. U kvalitativnom sastavu dominirao je polen drveća (borova, tise, čempresa, lipe), trava i korova. Polen ostalih alergenih biljaka, kao ni spore gljivica, ni prašina nisu konstatovane tokom monitoring perioda (4. sed. Jula).

UKUPNA KONCENTRACIJA POLENA

DRVEĆE
86 pol. zr/m^3

TRAVE
205 pol. zr/m^3

KOROVI
207 pol. zr/m^3

PRISUSTVO GLJIVICA I PRAŠINE

N/a

N/a

MS POFALIĆI

(Mjerni period: 17.07.-23.07.2025. godine)

Tokom protekle sedmice na MS Pofalići konstatovano je 565 pol. zr/m^3. Polen pripada skupini drveća, trava i korova. Procentualna zastupljenost polena u zraku je iznosila: *Pinaceae* (59 pol. zr/m^3 ili 11,85%), *Tilia* (9 pol. zr/m^3 ili 1,81%), *Tax/Jun* (18 pol. zr/m^3 ili 3,61%), *Poaceae* (205 pol. zr/m^3 ili 41,16%), *Rumex* (57 pol. zr/m^3 ili 11,45%), *Urticaceae* (88 pol.zr/m^3 ili 17,67%), *Asteraceae* (13 pol.zr/m^3 ili 2,61%) i *Plantaginaceae* (49 pol. zr/m^3 ili 9,84%).

REZULTATI KVALITATIVNO-KVANTITATIVNE ANALIZE POLENA

Tokom protekle sedmice konstatovane su niske koncentracije polena drveća (86 pol. zr/m^3 zraka) i to: borova, lipe, tise i čempresa, visoke koncentracije polena trava i niske do umjerene koncentracije polena korova. Visoke koncentracije polena utvrđene su 17.07. (ponedjeljak), a niske koncentracije polena utvrđene su u srijedu (23.07).

TRENUTNO CVJETAJU:

Pinus sp.

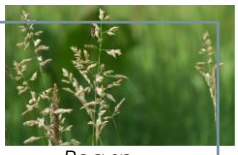
Poa sp.

Fraxinus sp.

Plantago sp.

Rumex sp.

Tilia sp.

POLEN ALARM !!!

U periodu od 17.07. – 23.07.2025. godine su konstatovane visoke koncentacije polena trava (*Poaceae* ☑) i *korova (Urticaceae* ☑).

PROGNOZA, SAVJETI I PREPORUKE:

Variranje koncentracije polena je u skladu sa vremenskim prilikama, pri čemu sunčani i vjetroviti periodi znače veću, a kišni dani manju mogućnost pojave alergije. Uvidom u Polenski kalendar, tokom naredne sedmice može se očekivati povećano pojavljivanje polena trava i korova. Upozoravamo najosjetljivije grupe građana, da je na više lokacija u Kantonu Sarajevo konstatovana ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.), jedna od najalergenijih biljnih vrsta na našem prostoru. U tom pogledu skrećemo pažnju da će se u narednom periodu na trajnim preparatima uočiti i njeno prisustvo, ali i da će porasti i broj alergija, odnosno broj senzitivnih osoba sa izraženim simptomima alergije. U tom slučaju apelujemo na osjetljive grupe stanovništva da se u slučaju pogoršanja kliničke slike jave svom ljekaru ili specijalisti porodične medicine radi propisivanja adekavatne terapije.

VARIRANJE KONCENTRACIJE POLENA TOKOM MJESECA JULA

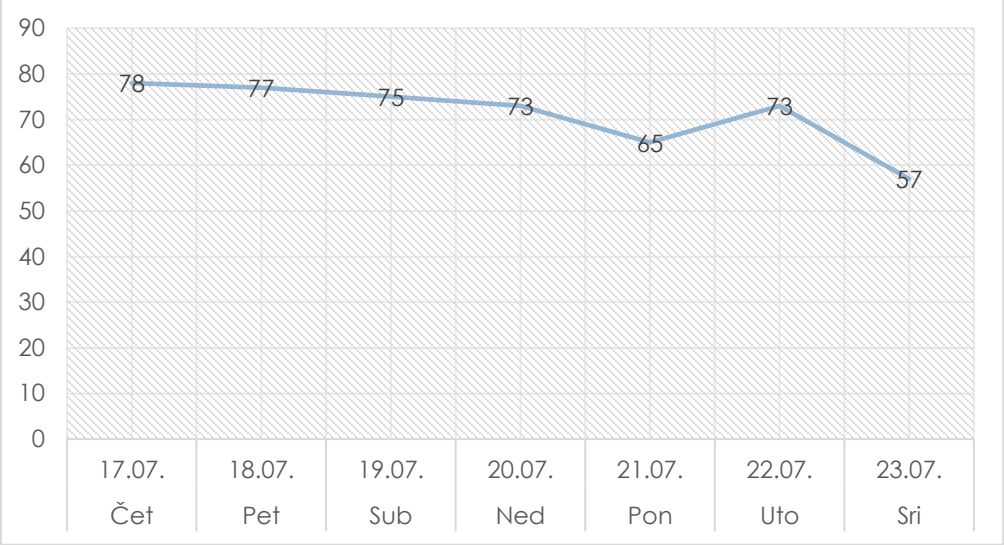

POREĐENJE KONCENTRACIJE POLENA SA PRETHODNOM SEZONOM

Poređenjem koncentracije polen sa istim periodom od prošle godine, uočava značajan rast polena drvenastih biljaka u vazduhu. Tako je prošle godine za 18.07.-24.07.2024 godine (MS Pofalići) konstatovano ukupno 477 pol. zrna/m^3 zraka, dok je za period 17.07.-23.07.2025. godine konstatovano ukupno 498 pol. zrna/m^3 zraka. Prošle godine dominirao je polen borova, lipe, trava i korova (*Urticaceae, Asteraceae, Rumex i Plantaginaceae*), dok je ove godine u istom periodu došlo do dominacije polena jasena, borova, lipe, tise i čempresa, a konstatovan je i polen trava i korova (*Rumex,Asteraceae, Urticaceae i Plantginaceae*).

POLEN ODABRANIH ALERGENIH BILJAKA

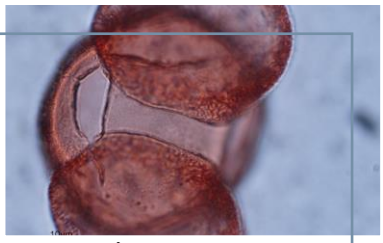

Pinus sp.

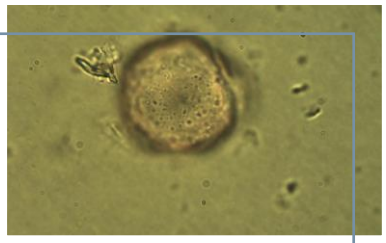

Poa sp.

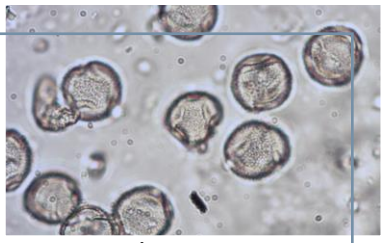

Fraxinus sp.

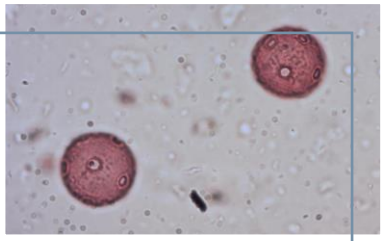

Plantago sp.

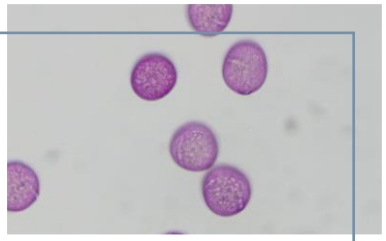

Rumex sp.

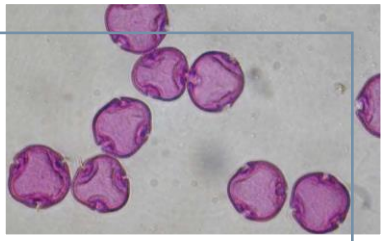

Tilia sp.

EVIDENCIJA KONCENTRACIJE POLENA								
Dan	**Čet**	**Pet**	**Sub**	**Ned**	**Pon**	**Uto**	**Sri**	**Ukupno**
Datum	17.07.	18.07.	19.07.	20.07.	21.07.	22.07.	23.07.	zr/m³
DRVEĆE								
Acer (javor)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Aesculus (divlji kesten)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Alnus (joha)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Betula (breza)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Carpinus (grab)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Castanea (pitomi kesten)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Coryllus (lijeska)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Fagus (bukva)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Fraxinus (jasen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Juglans (orah)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pinaceae (borovi)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	59
Platanus (platan)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Populus (topola)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Quercus (hrast)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Salix (vrba)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Sambucus (zova)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Tax/Jun (tisa/čempres)	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	18
Tilia (lipa)	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	9
Ulmus (brijest)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ukupno polena drveća	**19**	**17**	**16**	**14**	**10**	**10**	**0**	**86**
TRAVE								
Poaceae (trave)	☒☒☒	☒☒☒	☒☒☒	☒☒☒	☒☒☒	☒☒☒	☒☒☒	
Cyperaceae (šaševi)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ukupno polena trava	**29**	**30**	**32**	**24**	**31**	**30**	**29**	**205**
KOROVI								
Ambrosia (ambrozija)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Artemisia (pelin)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Rumex (kiselica)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	57
Urticaceae (žare)	☒☒	☒☒	☒☒	☒☒	☒	☒☒	☒☒	88
Asteraceae (glavočike)	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	13
Plantaginaceae (bokvice)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	49
Chenopodiaceae (lobodnjače)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ukupno polena korova	**30**	**30**	**27**	**35**	**24**	**33**	**28**	**207**
Sedmično variranje polena	**78**	**77**	**75**	**73**	**65**	**73**	**57**	**498**
							UKUPNO pol. zr/m³	

POLENSKA SKALA			KONCENTRACIJA POLENA (zr/m³) drveće	trave	korovi	Simptomi alergije se javljaju kod
X	niska koncentracija	1-25	1-15	1-5	1-10	izuzetno osjetljivih osoba
XX	umjerena koncentracija	26-50	16-90	6-20	11-50	puno alergičnih osoba
XXX	visoka koncentracija	51-75	91-1500	21-200	51-500	većine alergičnih osoba
XXX	jako visoka koncentracija	više od 75	više od 1500	više od 200	više od 500	svih alergičnih osoba

Forsyth Cunty Environmental Affairs department, Pollen Rating Scale (PRS). http://www.co.forsyth.nc.us/EAP/pollen.aspx

NAPOMENA:

- u periodu visokih koncentracija polena, preporučuje se šetnja u jutarnjim ili kasnim satima, te nakon kišnih padavina (u jutarnjim terminima koncentracija polena je niska),
- osobama koje se osjetljive na polen, se preporučuju kraći boravci u prirodi (parkovima), posebno za vrijeme visokih dnevnih temperatura, vjetra i sunčanih dana,
- izbjegavati šetnje u periodu od 11:00 do 16:00 sati,
- u slučaju otežanog disanja, kihanja, suzenja očiju i curenja iz nosa, obavezno se obratiti ljekaru porodične medicine. Uzimati dosta tečnosti, umivati se, jačati imuni sistem, a u cilju preventivnog djelovanja redovno pratiti izvještaje o koncentraciji polena alergenih biljaka koji se objavljuju na stanici Centra za ekologiju i prirodne resurse – Akademik Sulejman Redžić.